

DECEMBER 2017
JAARGANG 14
NUMMER

5

Alles over Israël

SPECIAL

Tov!

Tov is een uitgave van Christenen voor Israël

BEWAAR
EDITIE

SPECIAL

Feest in
Israël!

Dit vind je in
TOV!
SPECIAL

FEEST IN ISRAËL

Dit is het
thema

4. <i>Sjabbat</i>	8. <i>Pasen</i>	12. <i>Loofhuttenfeest</i>
5. <i>Nieuwjaar van de bomen</i>	9. <i>Wekenfeest</i>	13. <i>Kreugde der Uet</i>
6. <i>Lottenfeest</i>
Maak zelf een schudkoker	10. <i>Joods Nieuwjaar</i>	14. <i>Inwijdingsfeest</i>
Recept: Latkes
	11. <i>Grote Verzoendag</i>	16. <i>Puzzel</i>

Shalom!

Het is feest in Israël! In 2018 bestaat de staat precies zeventig jaar. Dat is een bijzondere mijlpaal.

is uniek: elk feest heeft een speciale reden en wordt op een eigen manier gevierd.

In dit speciale nummer van het Tou!Clubmagazine maak je kennis met maar liefst tien verschillende feesten. Je leest interessante weetjes, ziet op foto's hoe het feest gevierd wordt en kan zelf aan de slag met een recept of een leuke knutsel. Veel plezier!

Wendy

Concept en realisatie: BladenMakers

ACTOV

In actie met Tou!

Het is feest! In 2018 is Israël jarig en bestaat zeventig jaar. Een jarige krijgt cadeaus. Wij willen Israël een speciaal cadeau geven. Samen sparen we zodat Aleh hulp en liefde kan geven aan gehandicapte kinderen. Jij spaart toch ook mee?

Niet alleen Aleh krijgt een cadeau. Als jij meedoet met AcTou! krijg je een persoonlijke slinger. Je kunt zelf kiezen wat erop komt te staan! Voor elke tien euro die je gespaard hebt, krijg je een ulaggetje. Zo spaar je bijvoorbeeld voor een slinger met je eigen naam.

- ★ Stap 1: Hang de poster op en vouw het spaarpotje in elkaar.
- ★ Stap 2: Ga sparen! Plak voor elke vijf euro een sticker op de poster en schrijf na elke tien euro in het rondje welke letter je op je persoonlijke slinger wilt hebben.
- ★ Stap 3: Maak het geld over en vraag je persoonlijke slinger aan via www.touclub.nl/actou
- ★ Stap 4: Geef je slinger een mooie plaats in huis of op je kamer. Stuur een leuke foto ervan naar de Tou!Club!

Kijk voor alle informatie snel op www.touclub.nl/actou

NAAR SCHOOL

Shira woont bij Aleh, waar er goed voor haar gezorgd wordt. Ze heeft een handicap, dus heeft wat extra hulp nodig. Ze vertelt: 'Ik ga niet op de fiets naar school, maar heb een speciale rolstoel. Ik begroet altijd eerst mijn vrienden en de juf. Onze klas is heel klein: we zijn maar met zeven. Vandaag is het een leuke dag! Weet je wat er op het programma staat? We gaan met huisdieren aan de slag. Daar worden we allemaal rustig en vrolijk van. Ook moeten we op de computer bezig en we spelen spelletjes.'

Sjabbat betekent ophouden. Joden houden op de Sjabbat op met werken.

1 Sjabbat

De rustdag van de Joden

In het weekend is het fijn om rustig aan te doen. Zaterdag, die bij Joden al op onze vrijdagavond begint, is voor Joden een échte rustdag. Zij noemen deze dag de Sjabbat.

Daarna volgt een maaltijd waarbij kippensoep meestal niet ontbreekt. Tot slot wordt er een aantal liederen gezongen. Daarna wordt de synagoge bezocht. Ook op zaterdagochtend komen Joden daar bij elkaar om uit de Thora te lezen en te bidden.

Als op zaterdagavond de Sjabbat is afgelopen, nemen Joden op een bijzondere manier afscheid van deze dag. Ze laten een busje met lekker geurende kruiden rondgaan. Daar mag iedereen even aan ruiken. Aan die geur denken ze tijdens de komende week nog vaak terug. Op die manier is het net of de Sjabbat niet helemaal is afgelopen.

Net voordat de Sjabbat begint, worden er twee kaarsen aangestoken en worden de kinderen door hun ouders gezegend. Daarna neemt iedereen een slokje wijn. Over deze wijn is eerst een gebed uitgesproken. Nadat iedereen de handen ritueel heeft gewassen, volgt de Sjabbatmaaltijd. Op de eettafel liggen onder andere twee gevlochten broden. Deze broden heten *challes*. Iedereen eet een stukje van het brood.

TWEE BIJZONDERE BRODEN

De twee broden, de *challes*, herinneren aan de tocht door de woestijn. Toen viel er op vrijdagdag twee keer zoveel eten (manna) uit de hemel als op andere dagen.

ZATERDAG OP VRIJDAGAVOND

Als het 's avonds donker is geworden, begint bij Joden de volgende dag. Dus op vrijdagavond begint bij hen de zaterdag.

2 Nieuwjaar van de bomen

Want bomen zijn héél belangrijk!

Het Nieuwjaar van de bomen is een soort verjaardag van de bomen.

Ongeveer honderd jaar geleden was het land Israël er slecht aan toe. Een groot deel van het land bestond uit moeras of woestijn. Hoe moesten de Joden daar ooit hun voedsel op verbouwen?

Toen ontdekten Joden dat eucalyptusbomen heel handige bomen zijn. Als je die in moerassige grond plant, zuigen ze al het water op. Daarna kun je er andere planten neerzetten. Zo werden complete moerassen veranderd in landbouwgrond. Ook werden er heel veel bomen geplant op de droge, kale heuvels. Zo werden grote delen van het land Israël weer geschikt om te wonen en om eten te verbouwen. De mensen in Israël zijn zo blij met de bomen, dat ze elk jaar een speciaal bomenfeest vieren. Tijdens dat feest planten bijna alle schoolkinderen bomen.

Een andere reden voor dit feest is dat het voor Joden belangrijk is te weten hoe oud een boom is. In de Bijbel staat dat de Israëlieten pas vanaf het vijfde jaar nadat ze een boom hebben geplant, de vruchten mogen eten. Daarom werd er lang geleden door de rabbijnen een dag gekozen als de verjaardag van alle bomen. Deze dag is in januari of begin februari, dus vlak voordat de bomen in de lente weer beginnen uit te lopen.

BOMEN PLANTEN

Nog steeds worden er bomen geplant in Israël. Vaak gebeurt dat bij speciale gebeurtenissen. Bijvoorbeeld als er een kindje is geboren of als er iemand is overleden.

WANNEER?
1 maart 2018

3 Lotenfeest

Het verhaal van koningin Esther

Ken je het verhaal van Esther? De reden om het Lotenfeest te vieren, staat in het Bijbelboek Esther. De Joden herdenken bij het Lotenfeest de verlossing van de Joden uit de handen van Haman. Hij was een belangrijke man aan het hof van koning Ahasveros. Haman wilde alle Joden in het land uitroeien. Gelukkig liep alles anders en kwam, mede dankzij de Joodse koningin Esther, alles toch nog goed.

In de synagoge wordt tijdens het Lotenfeest het hele verhaal van Esther gelezen. Dat verhaal wordt uit een mooie boekrol gelezen. Telkens wanneer de naam Haman wordt genoemd, wordt er met de voeten gestampt en gerateld met een speciale Hamanratel. Ze willen de naam van Haman niet horen!

Na afloop van de dienst worden Hamansoren gegeten. Dat zijn koekjes in de vorm van oren. Ook worden er optochten gehouden van verklede kinderen. Natuurlijk ontbreken koning Ahasveros, koningin Esther, Haman en Mordechai daarbij niet. Maar niet alle kinderen

kieszen een persoon uit het verhaal van Esther. Daarom zie je bijvoorbeeld ook zeeroevers en indianen rondlopen. Op het Lotenfeest geven de mensen elkaar cadeautjes. Meestal is dit iets wat je kunt eten, zoals fruit.

WAAROM LOTENFEEST?

De dag waarop Haman alle Joden in het land wilde doden, bepaalde hij door het lot te werpen. Daarom heet dit feest het Lotenfeest.

De Hebreeuwse naam voor het Lotenfeest is Poerim.

KNUTSELEN!

SCHUDDEN MAAR!

Tijdens het lezen van het boek Esther maken de Joden een boel lawaai als de naam Haman wordt gelezen. Zij willen die naam niet horen! Je kunt lawaai maken door met je voeten te stampen, maar ook met een ratel of met een schuddkoker.

Maak zelf een schuddkoker!

Wat moet je doen:

- ★ Stap 1: Teken een gezicht van Esther of een ander figuur uit het verhaal van Esther op papier en kleur het mooi in.
- ★ Stap 2: Plak een gekleurd vel papier om de koker. Knip het gezicht uit en plak het bouenaan de koker.
- ★ Stap 3: Maak van het tweede vel papier een mantel. Dat doe je door een rechthoek uit het papier te knippen. De bovenkant van de rechthoek moet precies om de koker heen kunnen. De lengte van de rechthoek meet je van onder het gezicht tot de onderkant van de koker. Versier de mantel. Plak de mantel om de koker heen onder het gezicht vast. Knip de voorkant schuin af, zodat de mantel een beetje open lijkt te vallen.
- ★ Stap 4: Doe macaroni in de koker en sluit het deksel. Schudden maar!

Dit heb je nodig:

- lege chipskoker
- twee vellen gekleurd papier
- stiften
- lijm
- schaar
- pak macaroni

4 Pasen

Over de berijding uit Egypte

Met Pasen vieren de Joden dat ze werden berijd uit Egypte. Daar hadden ze lange tijd als slaven moeten werken. Voordat het feest begint, maken de Joden hun huis heel goed schoon. Alles wordt gezogen, gepoetst en geboend. Er wordt geen plekje overgeslagen.

Joden maken hun huis zo schoon, omdat ze tijdens Pasen geen gist, of gegiste producten, in huis mogen hebben. Dit is om eraan terug te denken dat ze bij de berijding uit Egypte brood zonder gist maakten. Gist zorgt ervoor dat brood gaat rijzen. Zonder gist blijft het brood plat. Het feest duurt acht dagen en al die tijd eten ze platte broden. Zulke broden noemen we matzes.

gerecht vertelt iets over het zware leven in Egypte. Zo staat er een schaalje met zout water. Als ze daarvan proeven, denken ze aan de tranen en het verdriet. Ook ligt er een lamsbotje. Als ze dat zien, denken ze aan het lam waarvan het bloed op de deurposten werd gestreken. Aan het begin van de maaltijd vraagt het jongste kind van het gezin waarom deze maaltijd anders is dan andere maaltijden. Waarom ze bijvoorbeeld matzes eten.

Dan vertelt de vader het hele verhaal van de slavernij, de tien plagen en de berijding. De maaltijd duurt heel lang, vaak wel tot middernacht!

SPEURTOCHT

Alle kinderen, ook de kleintjes, blijven wakker tot het einde van de maaltijd. Weet je waarom? Aan het einde van de maaltijd is een stukje van een matze verdwenen. Die is verstopt. Het kind dat de matze terugbrengt, krijgt een beloning!

MATZES

De Israëlieten aten ook matzes toen ze uit Egypte werden berijd. Dat gebeurde heel gehaast. Daarom was er geen tijd om de broden te laten rijzen.

Het Wekenfeest is een van de pelgrimsfeesten. Dat betekent dat Joden vroeger met dit feest als pelgrim vanuit hun woonplaats naar de tempel in Jeruzalem gingen.

5 Wekenfeest

De wet en de oogst zijn een feest waard!

Dit feest heet wel Wekenfeest, maar het duurt niet wekenlang. Dit feest heet zo, omdat het zeven weken na het Joodse Pasen wordt gevierd.

Het Wekenfeest is een heel belangrijk feest. Bij dit feest vieren de Joden namelijk dat ze van de Heere God de wetten kregen. Dat gebeurde zeven weken nadat de Israëlieten uit Egypte waren berijd. Ze waren toen in de woestijn. Daar ging Mozes, de leider van de Israëlieten, een berg op. Toen sprak God met Mozes. Ook kreeg Mozes twee stenen tafelen met daarop de tien geboden. Om dat te vieren, worden tijdens het Wekenfeest in de synagoge de tien geboden op een speciale manier door de kinderen opgezegd.

Het Wekenfeest is ook een oogstfeest. Daarom is de synagoge op deze dag mooi versierd met bloemen en planten. Vroeger brachten de boeren tijdens dit feest een mand vol met vruchten naar Jeruzalem. Ze brachten die naar de tempel om God te danken voor de nieuwe

oogst. Daarom wordt op deze dag ook het verhaal van Ruth gelezen. In dat verhaal staat dat arme mensen de tarwe mochten rapen die tijdens het oogsten bleef liggen, iets wat Ruth ook heeft gedaan. In Israël worden tijdens dit feest optochten gehouden. Kinderen dragen dan mandjes vol met vruchten. De meisjes versieren hun hoofd met mooie kransen van bloemen.

PINKSTEREN

In Handelingen 2 staat dat tijdens het Wekenfeest de Heilige Geest uitgestort werd.

6 Joods Nieuwjaar

Herrie maken met de ramshoorn

WANNEER?
10 en 11 sept 2018

Als je aan oudejaarsavond denkt, denk je waarschijnlijk meteen aan oliebollen en vuurwerk. Als de Joden aan het Nieuwjaarsfeest denken, dan denken zij aan appels, honing en ramshoornblazen.

Joden eten met het Nieuwjaarsfeest namelijk geen oliebollen, maar stukjes appel die ze in de honing dopen. Daarmee wensen ze elkaar een zoet nieuw jaar toe. Ook steken ze geen vuurwerk af, maar ze maken een hoop lawaai op de

ramshoorn. Dat is de hoorn van een mannelijk schaap. Die hebben ze hol gemaakt en in de punt is een gat geboord. Het geluid van een ramshoorn lijkt wel een sirene. Als de Joden dat geluid horen, dan denken ze eraan dat ze eens voor God zullen staan. Ze vragen zich af hoe ze het afgelopen jaar hebben geleefd. Zijn ze er klaar voor om God, hun Koning, te ontmoeten? Of zijn er nog dingen die ze in orde moeten maken?

EEN ZOET NIEUWJAAR

Joodse mensen wensen elkaar een zoet nieuwjaar. Dit onderstrepen ze door zoete dingen te eten. Denk aan honingcake. Wil je dat ook wel eens proeven? Ga zelf aan de slag in de keuken! Je kan het recept vinden op www.touclub.nl.

VERJAARDAG VAN DE AARDE

Het Joods Nieuwjaar is een soort verjaardag. Maar dan niet van een persoon, maar van de hele wereld. Joden tellen namelijk de jaren vanaf de schepping van de wereld. Elk jaar vieren ze dat de aarde een jaartje ouder is geworden. Ze zijn God dan dankbaar voor de mooie schepping die Hij heeft gemaakt.

WANNEER?
19 september 2018

7 Grote Verzoendag

Vergeving krijgen van God

In Israël is er elk jaar een dag waarop niemand met de auto rijdt. Dat kan je je in Nederland, met alle drukte op de wegen en files, haast niet voorstellen. Joden doen dat niet vanwege het milieu, maar omdat ze die dag niet mogen reizen. Zelfs de uliegtuigen blijven die dag aan de grond. Ook mogen Joden dan niet werken. Als je de radio aanzet, zul je alleen maar ruis horen, en alle winkels zijn dicht.

Die bijzondere dag heet Grote Verzoendag en het is de belangrijkste dag van het Joodse jaar. De Joden hopen op die dag vergeving te krijgen van God. De hele dag zijn ze samen in de synagoge. Daar wordt veel gebeden en uit de Bijbel gelezen. Veel mannen in de synagoge dragen witte kleding. Zo wit als die kleding is, zo schoon willen ze worden

van de verkeerde dingen die ze hebben gedaan.

Op Grote Verzoendag eten en drinken Joden helemaal niets. Dat noemen we vasten. Kleine kinderen mogen daar niet aan meedoen. Wel mogen ze bijvoorbeeld één maaltijd overslaan of later ontbijten. Als de dag is afgelopen, is iedereen moe en hongerig, maar ook heel blij omdat God hen heeft vergeven.

RELATIE HERSTELD

Je met iemand verzoenen betekent dat je weer vrienden met elkaar wordt. Grote Verzoendag is dus de dag dat de relatie tussen God en mensen wordt hersteld.

JONA

Elk jaar lezen Joden op Grote Verzoendag in de synagoge het verhaal van Jona. Daarin kun je lezen dat God de mensen vergaf die om vergeving vroegen.

WANNEER?
24 en 25 sept 2018

8 Loofhuttenfeest

Hutten bouwen uit dankbaarheid

In veel plaatsen in Nederland wordt elk jaar 'bouwdorp' gehouden. Alle kinderen mogen dan een eigen hut bouwen. Daar kun je een week in eten en spelen. Joden bouwen ook één keer per jaar een hut. Zij doen het niet omdat het zo leuk is. Waarom dan wel?

In de tijd van de Bijbel waren de meeste Israëlieten boeren. In de herfst waren de druiven rijp en het graan was klaar om te oogsten. Tijdens de oogst sloepen de boeren vaak in kleine hutjes op het veld. Zo konden ze 's ochtends gelijk aan de slag. Ze werkten door tot het donker werd. Als de oogst binnen was, gingen de Israëlieten naar de tempel in Jeruzalem. Ze vierden dan het Loofhuttenfeest. Ze brachten offers mee voor de Heere God, om Hem te bedanken voor de oogst.

Tijdens het Loofhuttenfeest zijn de Joden niet alleen dankbaar voor de oogst. Ze denken dan ook aan de tijd dat ze in de woestijn leefden. Toen ze vanuit Egypte naar het Beloofde Land trokken, leefden ze veertig jaar in de woestijn. Toen hadden ze ook geen mooie huizen om in te wonen. Ze

bouwd kleine hutjes of tenten om zich 's nachts te beschermen tegen de kou. Overdag gaf de hut schaduw. Misschien was het toen niet altijd gemakkelijk, maar God zorgde voor hen.

Ook nu nog vieren Joden het Loofhuttenfeest. Ze bouwen een hut, waar ze een week lang in eten en soms ook slapen. Net zoals heel lang geleden de boeren deden. Ze doen dit om te laten zien dat ze in elke situatie op God vertrouwen. Misschien hebben ze nu mooie huizen en een goede baan, maar toch is het de Heere God die voor hen zorgt.

OPEN DAK

Een stukje van het dak van de loofhut wordt altijd open gehouden. Dan kunnen Joden de hemel zien, waar God woont.

WANNEER?
2 oktober 2018

9 Vreugde der Wet

Het is feest, want we hebben de Thora!

Lees jij veel in de Bijbel? Er zijn zelfs mensen die elk jaar de hele Bijbel lezen! Joden lezen elk jaar de hele Thora. De Thora bestaat uit de eerste vijf boeken van de Bijbel.

voor geuraagd die het afgelopen jaar getrouwd is. Na het lezen van het laatste stukje, mag iemand anders het eerste stukje van de Thora lezen. Die persoon noemen ze 'de bruidegom van het begin'. Het boek Genesis, het eerste boek van de Thora, heet namelijk bij Joden Het Begin.

Joden lezen de Thora in de synagoge. Op de dag dat ze het laatste stukje van de Thora lezen, houden ze een groot feest. Dat feest heet *Simchat Thora*. *Simchat* betekent 'vreugde'. De naam van het feest betekent dus 'vreugde van de Thora'.

Het is een hele eer als je geuraagd wordt het laatste stukje uit de Thora voor te lezen. Ze noemen zo iemand 'de bruidegom van de Thora'. Vaak wordt hier iemand

Op deze dag wordt in de synagoge een optocht gehouden. Natuurlijk staat daarbij de Thora in het middelpunt. De Thora is geschreven op een mooie boekrol. Alle Thorarollen in de synagoge worden uitgedeeld. Joden dansen met de rollen in het rond. De kinderen hebben vlaggetjes en dansen vrolijk mee. Zo blij zijn ze dat God Zijn woord aan hen heeft gegeven. Na afloop wordt er aan alle kinderen snoep

RINKELENDE BOEKROL

Vaak worden er op de uiteinden van de stokken van de Thorarollen belletjes vastgemaakt. Tijdens het dansen met de rollen maakt dat een heel vrolijk geluid.

PARASJA

Elke week lezen Joodse mensen een stukje uit de Thora. Zo'n stukje heet een parasja.

10 Inwijdingsfeest

Een lichtjesfeest in december

Heel lang geleden, wel meer dan tweeduizend jaar, was een Syrische koning de baas in Israël. Van hem mochten de Joden niet meer hun eigen geloof hebben. Ze werden gedwongen om voor afgodsbeelden te buigen en mochten niet meer uit de Thora lezen. Veel Joden waren het daar niet mee eens en kwamen in opstand.

niet twee dagen, nee, wel acht dagen lang!

De Joden waren zo blij dat ze de tempel weer konden gebruiken, dat ze het ieder jaar nog vieren. Dat feest wordt Chanoeka of Inwijdingsfeest genoemd. Het Inwijdingsfeest duurt acht dagen, net zo lang als de kandelaar in de tempel bleef branden. Om daaraan te denken, hebben Joden thuis een kandelaar met negen kaarsjes: één kaarsje voor elke dag dat de kandelaar bleef branden, en een kaarsje om de andere mee aan te steken.

De kandelaar met de lampen stond in het Heilige van de tabernakel en de tempel.

Na een zware strijd wonnen ze de oorlog. Ook Jeruzalem, waar hun tempel stond, werd weer bevrijd. De afgodsbeelden, die door hun vijanden in de tempel waren neergezet, werden eruit gehaald. Ook werd de gouden kandelaar weer aangestoken. Ze hadden nog net genoeg olijfolie om de zeven lampjes van de kandelaar één dag te laten branden. Maar er gebeurde een wonder: de lampjes brandden niet één dag,

LEKKER ETEN

Tijdens het feest eten de Joden graag *latkes* en *soefganiot*. *Latkes* zijn een soort aardappelflapjes, *soefganiot* zijn een soort oliebolletjes met jam. Met het recept op de volgende bladzijde kun je zelf *latkes* maken!

Recept LATKES

Latkes zijn een soort aardappelflapjes die door Joden bij het Inwijdingsfeest worden gemaakt en gegeten. Probeer het zelf ook!

Dit heb je nodig:

- 5 grote, geschilde aardappels
- 1 grote ui
- 4 eieren
- 1/3 kopje meel
- 1 theelepel zout
- 1/4 theelepel peper
- olie voor het bakken

Wat moet je doen:

- ★ Rasp de rauwe aardappels grof en laat het in een vergiet uitlekken.
- ★ Snijd de ui in kleine stukjes en kluts de eieren.
- ★ Meng alle ingrediënten.
- ★ Laat de olie heet worden in een koekenpan.
- ★ Leg met een lepel een schep van het mengsel in de olie en druk het een beetje plat.
- ★ Bak de *latkes* aan beide zijden op niet te hoge temperatuur tot ze goudbruin zijn.
 - ★ Serveer de *latkes* met appelmoes.

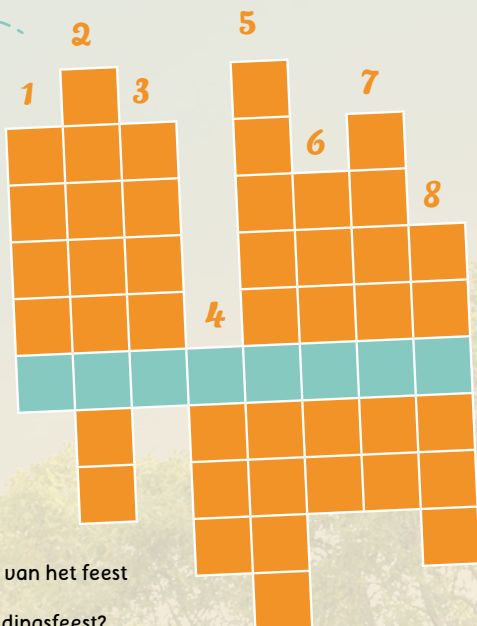

WEET JIJ DE ANTWOORDEN OP DEZE VRAGEN?

De feesten kunnen in drie verschillende groepen ingedeeld worden. Alle antwoorden van deze puzzel staan in dit nummer van de Tou!. Wanneer je de antwoorden goed hebt ingevuld, staat er in de gekleurde rij één van de drie groepen feesten: de ...feesten. Weet jij welke drie feesten bij deze groep horen?

1. Wat krijgen alle kinderen aan het eind van het feest van de Ureugde der Wet?
2. Wat is een andere naam voor het Inwijdingsfeest?
3. Wat kan je zien door het gat in het dak van de loofhut?
4. Wat zit er niet in de broden bij Pasen?
5. Waarmee wordt tijdens het Lotenfeest veel herrie gemaakt?
6. Waarin dopen Joodse mensen stukjes appel bij het Joods Nieuwjaar?
7. Wat dragen de meisjes in het haar tijdens het Wekenfeest?
8. Hoe noemen we het als je niets eet of drinkt, zoals tijdens Grote Verzoendag?

Stuur je antwoord in voor 1 februari naar info@touclub.nl (met je naam, adres en leeftijd).

Meer weten?

Wil je meer informatie over AcTou! voor Aleh? Wil je lid worden van de Tou!Club? Lijkt het je leuk in jouw klas een les te krijgen over de Joodse feesten? Of wil je iets vragen? Je kan de Tou!Club op veel manieren bereiken. Of volg ons op sociale media!

Lid worden?

Ga naar touclub.nl!
info@touclub.nl

 /jijbentou

 @jijbentou

 jijbentou

HOI TOU!CLUB,

Het antwoord van de puzzel van Tou! nummer 4 is: Sjema Jisraël (dat betekent: Hoor Israë!).

Groetjes,
STEFAN

Shalom Stefan,

Gefeliciteerd! Jij hebt de prijs gewonnen. Je was de eerste die het antwoord instuurde. Knap gedaan!

Groetjes,

Wendy